

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIII.

V Ljubljani, 23. januarja 1941.

Štev. 4 (588)

Kdor ne zna, naj bo doma.

Slovenski rek.

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 245. Telefon št. 33-32. — Računu poštno hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 dni znak.

NAROČNINA

1/2 leta 20 din. 1/3 leta 40 din. vsa leta 80 din. V Italiji, na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostopenjska petna vrsta ali njen prostor (višina 5 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglašnem delu 4,50 din. V denarstvu tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasi davke posred. se posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

Kako se je razvijal britanski imperij

(Gl. str. 9.)

Vojna v Sredozemlju gre svojo pot

Prvi napad nemških strmoglavcev na britansko sredozemsko mornarico. — Vojna v Afriki se širi

V Ljubljani, 22. januarja.

Bitka za Sredozemlje stopa čedalje bolj v ospredje. Takšna je nujna posledica doslej neodločnega izida bitke za Anglijo. Posredno so Nemci in Italijani to sami priznali: drugače ne bi bil Hitler oslabil svojega letalstva

FRANKLIN ROOSEVELT

je v ponedeljek slovesno prevzel funkcije svojega tretjega predsednikovanja

na zahodni fronti in ustvaril nemškega letalskega oporišča na Siciliji; drugače ne bi bil Mussolini na to pristal.

Letalski napadi na Anglijo doslej niso mogli izsiliti odločitve. S samim letalstvom bo v bodoče še težje doseči prijemljiv uspeh. ... Angležji sami priznavajo, da zmogljivost nemških letalskih tovarn še zmerom narašča. Toda v mnogo večji meri narašča produkcija angleških in ameriških tovarn.

Brez izrazite letalske premoči je napadalec na angleško otočje nujno navezan na vojno mornarico. ... Vse kaže namreč — sodeč so govori ameriških državljanov pred ustoličenjem Franklina Roosevelta za predsednika Združenih držav — da je Amerika odločena, priskočiti An-

WENDELL WILLKIE

Rooseveltovo republikanski protikandidat, se bo danes spoznamno z Rooseveltom odpeljal na Angleško in odnesel s seboj predsednikovo lastno ročno pismo Winstonu Churchillju

gliji v skrajni sili tudi z mornarico na pomoč.

Nujno torej sledi sklep, da je morala Nemčija napasti Anglijo tam, kjer se je obetal prijemljivejši uspeh. To se pravi, v Sredozemlju.

Prvi napad nemških strmoglavcev na britanski konvoj v Sredozemskem morju je jarko osvetlil ranljivost britanske sredozemske mornarice. Angležji so izgubili 9000-tonski Southampton, eno izmed najlepših enot svojega ladjevja, precej poškodovani sta pa še dve drugi angleški vojni ladji, med njima letalska ladja *Illustrious*.

Izguba je za Angleže občutna. Toda prezreti ne gre druge strani kolajne: Nemci so izgubili tucat letal in najmanj toliko najboljših pilotov; strmoglavci so namreč elita med letalci. Prezreti tudi ne gre dejstva, da se glavni namen napadalec ni posrečil: britanski konvoj je cel in nepoškodovan prišel na cilj.

Ne glede na ta dejni uspeh britanske mornarice bodo morali Angležji poslej izpremeniti svojo letalsko-pomorsko strategijo v Sredozemlju. Prva posledica se je že pokazala: dan za dnem, noč za nočjo obsipajo an-

(Vprašanje je tem vsiljivejše, ker je znana stvar, da je celo Italija sama letalsko močnejša od Anglije; ta premoč bi se morala toliko bolj pokazati, ko se more italijansko letalstvo spričo okoliščine, da ima Italija na vseh mejah mir razen v Albaniji in Libiji, mnogo lažje koncentrirati na glavnega sovražnika kakor njen nasprotnik. Anglija je namreč v Libiji navezana zgolj na nezanesljivi dotok iz več tisoč kilometrov oddaljene domovine — vrhu tega pa ta dotok ne more biti izdaten, ko je lastna angleška letalska obramba stalno v škripcih spričo srditih nemških letalskih napadov.)

Libija je puščava, in puščava je za vojskovanje docela svojevrsten teren. To velja za kopenske operacije, še prav posebno pa za letalsko vojno. Peščeni prah, ki ga dvignejo viharji več tisoč metrov visoko, se po cele tedne ne poleže in ta mikroskopsko drobni prah je smrtni sovražnik bencinskih motorjev, ker mu ni moči ubraniti, da se ne bi zagrizel v občutljive dele letalske aparature. Posledica so pokvare motorjev in neogibne letalske nesreče.

Zato ni nemških in italijanskih

Turčija je na straži: po časopisnih poročilih stoji na bolgarski meji več ko pol milijona turških vojakov.

gleska letala nemško letalsko oporišče na Siciliji z bombami.

Prvemu nemškemu sredozemskemu uspehu še ni sledil drugi. Ne vemo, ali so nadaljni britanski konvoji srečno prišli skozi sicilsko ožino, ali so se pa Angležji — vsaj začasno — odpovedali transportom po nevarnem področju. Če drži druga domneva, moramo pripomniti, da so po vstopu Italije v vojno Angležji itak resno računali, da jim ostane za oskrbo njihove armade na Bližnjem vzhodu samo še pot okoli Južne Afrike.

Po naši sodbi pomeni prihod nemških strmoglavcev v Sredozemlje izdatno okrepitev italijanske vojne sile, ne zdi se nam pa verjetno, da bi že sama ta okoliščina mogla odločno vplivati na potek vojne v tem okolišju. Kakor pred angleškimi otoki, bo namreč tudi pred severnoafriško obalo imelo glavno besedo vojno brodogradje. Le če se Nemcem posreči skupno z italijansko mornarico ogroziti britansko brodogradje v Sredozemlju, se bo slika bistveno izpremenila. Toda po pisanju samih italijanskih listov je britanska mornarica v Sredozemskem morju — vsaj danes še — močnejša od italijanske.

Mnogi naši bralci so gotovo že opazili, da se ne Italijani ne Nemci letalsko nič kaj ne udeležujejo nad Libijo; tam so Angležji tako rekoč absolutni gospodarji v zraku. Kako je to mogoče?

letal nad libijsko puščavo. Zato Angležji obvladujejo značen prostor nad Severno Afriko. Angleška letala so namreč s posebnim izumom zavarovana pred smrtonosnim puščavskim prahom.

Dogodki v Afriki gredo svojo pot. Po šestnajstdnevnem obleganju in neodnevem naskoku je padla še druga vzhodnolibijska luka v avstralske, t. j. v angleške roke.

O pomenu Tobruka in njegovega pristanišča prinašamo v petem stolpcu zanimiv članček po švicarskem listu *Journal de Genève*. Avtorjevim izvajanjem nimamo ničesar dodati.

Nekaj dni pred poslednjim napadom na Tobruk se je začela tudi angleška ofenziva iz Sudana proti italijanski Eritreji in južnoafriška ofenziva iz Kenije proti Abesiniji in britanski Somaliji, ki so jo bili Italijani osvojili pred nekaj meseci. Abesinski cesar Haile Selasi, ki je moral po italijanski zmagi v Abesiniji pred petimi leti zbežati na Angleško, se že nekaj mesecev mudi v vsem svojem dvorom in štabom v Kartumu, glavnem mestu Sudana, in čaka priložnosti, da se vrne v Abesinijo.

Po angleških poročilih so v Abesiniji na delu veliki oddelki dobro oboroženih četnikov. Organizirali so jih Angležji na podoben način, kakor je

Prizorišče nemškega letalskega napada na angleški konvoj v sicilski ožini

v prejšnji vojni pripravil upor med Arabci proti Turčiji slovit Lawrence.

Pred dvema dnevi sta se Hitler in Mussolini vnovič sestala. Kraj sestanka je še zmerom tajen; ugibajo, da sta se diktatorja dobila v Berchtesgadnu. Po časopisnih poročilih sta govorila o Angliji, Sredozemlju in o tem, da se mora vojna še letos končati.

Observer.

Pred tednom dni, ko se prava bitka za Tobruk še ni bila začela, je prine-

Pred abesinsko vojno ni Tobruka skoraj nihče poznal. Sele ko se je začelo britansko brodogradje zbirati v Sredozemlju in so Angležji grozili, da bodo zaprli Sueški prekop, je njegov strateški pomen postal očiten. Tobruk je namreč najmočnejša italijanska utrjena točka pred Egiptom in idealno oporišče za italijansko levantsko mornarico.

Tobruk ima odlično naravno pristanišče. Tobruška luka je edina naravna luka v vzhodnem Sredozemlju, od Tripolisa v Afriki do Alexandrette v severni Siriji. Vrhu tega je silno utrjena in ima letališča in skladišča za bencin. V Tobruku je že med zimo 1935/36, sredi abesinske vojne, zbrala Italija več deset tisoč mož, pripravljeneh marsirati na Egipt, če bi Anglija in Francija zaprli Sueški prekop. Na angleške oklepnice, zbrane pred Aleksandrijo, je Italija odgovorila s polki v Tobruku.

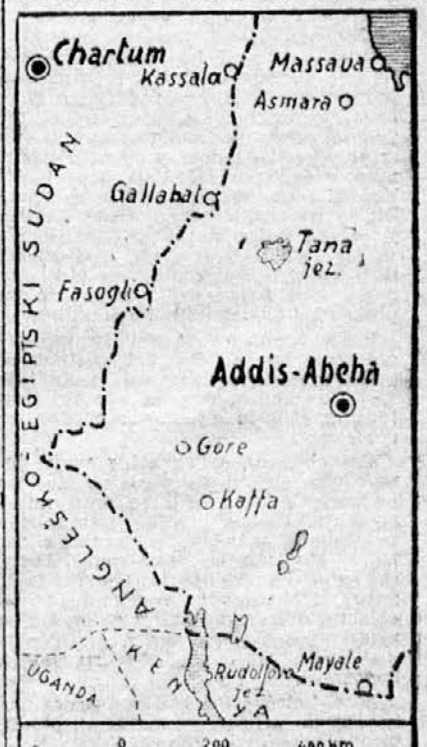
Ko je pisec teh vrstic — beremo dalje v omenjenem listu — obiskal marca 1937, tobruško pristanišče, se je lepega jutra zgrnilo vanj petdeset vojnih ladij, to je cela eskadra. 20.000 tonske oklepnice so se gibale v luki, kakor bi bile na visokem morju. Dokaz, da je Tobruk res idealno pomorsko oporišče. Zato je bil tudi glavna luka Graziani-jeve armade v Cirenaiki. Če bi bila Anglija poznala to pristanišče, mi je takrat dejal v šali neki angleški polkoleni tovariš: »ne bi bila nikdar dovolila Italiji, da si ga prilasti.«

Tobruk so Italijani zavzeli 4. oktobra 1911, ko je v začetku italijansko-turške vojne. Bil je prvo libijsko pristanišče, v katerem so se izkrcali mornarji Viktorja Emanuela III. Kraj je bil takrat silno zanemarjen: nekaj bornih beduinskih koč, to je bilo vse, kar si tam videl. Danes je Tobruk moderno 4000glavo mestece z ravnimi ulicami, z vladno palačo, bolnišnico, pošto in potovalno agencijo. Staro mesto so Italijani popolnoma prenovili, na vrhu minareta pa blesti »zvezda Italije«. Večina prebivalstva je mohamedanska. Tobruk živi in obstoji tako rekoč samo od svoje prostrane in veličastne luke. Zaliv je dolg štiri kilometre, širok poldrugi kilometer in globok do petnajst metrov.

Če bi Anglija osvojila Tobruk — beremo dalje v »Journal de Genève« — bi dobila pomorsko oporišče, ki bi olajšalo operacije in njenega vojnega ladjevja in njene armade in obenem resno ogrozilo sosedna pristanišča v Cirenaiki: Derno, Apolonijo in Bengazi.

K vojni v Vzhodni Afriki: bivši abesinski cesar Haile Selasi. Na desni: zemljevid bojišč.

DNEVNIK

NAPISAL A. C. NICODET

Bridka usoda lepolice iz Sante Fé

Tudi lepota ne prinaša sreče

Buenos Aires, januarja.

Poznavalci ženske lepote so ugotovili, da žive najlepše ženske v argentinskem mestu Santi Fé...

Pri takšnih kupčijah so seveda najbolj trpela dekleta sama. Bila so pa še zmerom tako neumna...

Preskrba s čajem zasigurana

Vsled pomanjkanja drugega kitajskega čaja se je upravičeno uveljavil na trgu naš dobri, pri tem pa zdravi »Emonac«...

Če kravo želodec boli

Stockholm, januarja. V neki švedski vasi je pred nedavnimi živnozdravnik operiral kravo želodec...

Uspavalne gramofonske plošče

New York, januarja. Neka velika ameriška izdelovalnica gramofonskih plošč si je pred nedavnimi omislila zanimivo novost...

Glasba v zdravilstvu

Čikago, januarja. Ameriški zobozdravniki so že dalj časa uporabljali glasbo za pomirjevanje pacientov...

mi leti res še ne moremo kovati sklepev za bodočnost — verjemi mi...c

Molče, z dobrohotnim smehljajem na ustnicah, je gospa Irena poslušala. Kdaj pa kdaj je vpletla prijazno besedico, za kar jo je vsakokrat zadel srečen, hvaležen pogled iz hčerinih oči.

pa nič. Takšnih zakonov se je potem trideletno razdrla. Razmere v mestu so postale zaradi žentivenih kupčij tako neznosne...

Zganje ali vino. Otrokom pa ga pripravijo z mlekom. Tudi pri prehladu pomaga čaj. V to snovi je »Emonac«...

V neki bolnišnici v Los Angelesu je že dalj časa ležala neka ženska z vnetjem slepiča. Ker je imela slabo srce...

Japonci so najbolj vljuden narod

Tokio, januarja. Japonci so včeraj kar pretirano vljudni, tako da Evropejca, ki jih še ne pozna, kar iznenadijo...

Sneg in mraz celo v Afriki

Tunis, januarja. Tudi iz Afrike javljajo, da je v severnem delu Alžira in Tunisija zavlada nenavadno ostra zima...

»Še te nesmiselne sentimentalnosti je manjkalo!« je napolnjen dejala, napol smehljaje se, napol jezno.

pet in dvajset let in tri mesece nato sva se že poročila...c

si tudi starši premislili prodajati svoje hčere. Odkar je mestni svet izdal to naredbo, so se v Santi Fé razmere izpremenile.

Prebivalci Tunisa že desetletja ne pomnijo, da bi bil pri njih zapadel sneg. To leto so ga baje po štiridesetih letih prvič spet zagledali...

Tudi Američani imajo hripa

New York, januarja. Pred nedavnimi je tudi Ameriko obiskal velik val mraza. V vsem severnoatlantskem primorju besne strašni mečeži...

Ženska, ki ni mogla prenesti siromaštva

Čikago, januarja. Pred nekaj dnevi je rodbina gospe Dorrite Raswellove dobila poslovilno pismo. Gospa Raswellova, ki ji pred nedavnimi umrl mož...

»Na svetu je pač še več moških, ki jim je Peter ime.« je gospa Irena mirno odgovorila.

»Tudi bil Peter iz dnevnika epluh ni bil papa?«

»Hani se je zdelo, kakor da bi padla iz oblakov.«

»Toda kdo je bil polje tisti, ki si mu takrat za večno daroval svoje sreče?«

»To sem že davno pozabila, dragi otrok,« je odgovorila mati in se nardila, kakor da ne bi opazila izraza globokega, dobronajnega iztremjenja v hčerinih potezah.

Zrcalo naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Olika

Vračala sem se iz mariborskega Zdravstvenega doma. Čakala sem pri avtobusni postaji, da stopim z dvomesečnim otrokom v naročju...

Ko se je avtobus ustavil, je vstopilo šest gospodov pred menoj, toda šele potem mi je neki mladenič z berglami namignil...

Ali je to higienično?

V »Družinskem tedniku« št. 2 (586) od 9. I. 1941, pod rubriko »Zrcalo naših dni« ste objavili dopis pod naslovom: »Ali je to higienično?«

Dovolite mi, da tudi jaz k temu vprašanju prispevam nekaj vrstic. Svojevoljno sem zapustil pekovski poklic, ki sem se ga že 4 leta učil.

Ne nosi pa zato krivde pekovski mojster posameznik niti združenje pekovskih mojstrov...

Vsa živila so se podražila za 30 do 40 odstotkov in še več. Pekovski mojster pa dela danes z večjo režijo, skrajšan obratom zaradi pomanjkanja materiala...

Kar se pa tiče higijene, gospod urednik, pa samo tole: Pekovski mojster kupi danes vrečo moke brutto za neto 85 kil. Prinesti pa mora vrečo s seboj ali pa zanjo plačati 30 din.

V glavnem pa tole: pek dela kruh z golimi rokami. Ne more rabiti gumijastih rokavic...

Seveda se tudi peki drže raznih higienskih pravil, ki so še prav stroga. Kruh je živilo, ki gre po navadi iz proizvajalčevih rok naravnost v kupčeve roke.

Če je pa kakšno mlado dijakinjo sram nositi kos nezavitega kruha ali če je res toliko higienična, da se boji, da se ji kruh spotoma ne bi zaprašil in da se na njem ne bi nabrle različne bakterije...

Tudi bi me zanimalo, ali ljudje še poznajo oni lepi stari pregovor, ki pravi: »Če pade kruhek ti na tla, poberi in poljubi ga!«

Silvestrovanje

Na Silvestrov večer sem bila v znani gostilni pod Rožnikom. Ker mi ni bilo dosti do zabave in plesa, sem pa opazovala ljudi, kako so razpoloženi na takšen večer.

Sedeli sta namreč na klopi pri peči ali pa skakali sem in tja. Ko se je pa začela zabava s papirnatimi žogicami, takrat sta si tudi ti dve deklici privoščili svojo zabavo.

Čudila sem se njunim staršem, da so jima to dovolili. Čakala sem, kdaj ju bosta njuni mameci peljali domov, pa je bila prej dve po polnoči, namreč policijska ura.

Mislila sem, da sta deklici takšnih staršev, ki ne poznajo prave vzgoje. Zelo sem se pa začudila, ko sem zvedela, da je oče ene izmed deklic učitelj.

D. M.

KAKO SE JE RODIL, RASEL IN SE RAZVIL

BRITANSKI IMPERIJ

Rojstvo

Kraljica Elizabeta

Rojstno leto britanskega imperija je tako okroglo, da si ga je lahko zapomniti: leto 1600. Takrat je namreč kraljica

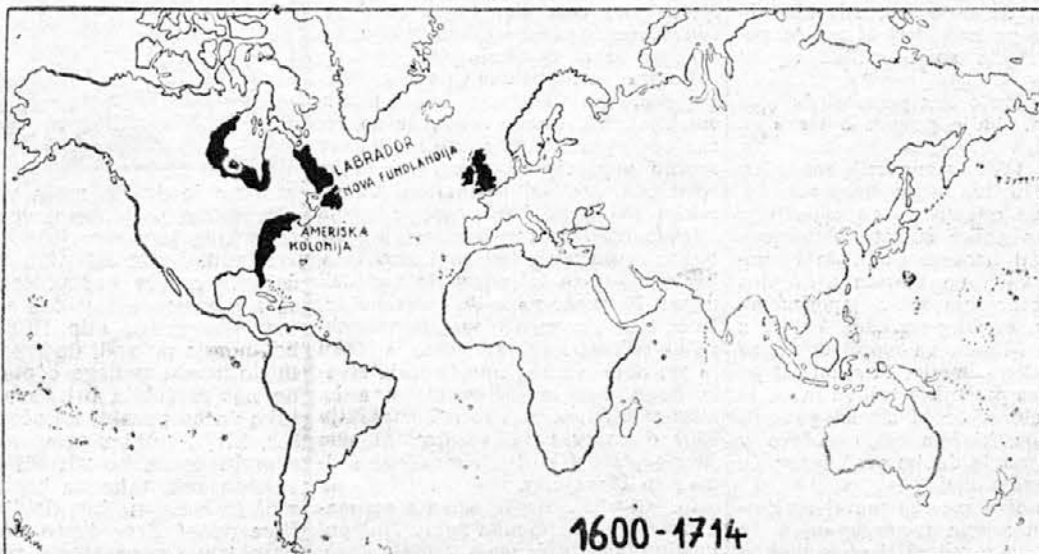
Elizabeta podpisala odlok o ustanovitvi angleške Vzhodnoindijske trgovske družbe in tako pripravila tla za poznejšo politično pridruženje Indije Veliki Britaniji — a Indija je najdrago-cenejši demant v kroni britanskih vladarjev in v pravem pomenu besede temelj imperija.

Pod vladjo kraljice ELIZABETE (* 1533, † 1603, vladala od leta 1558.) se je dogodila še druga važna stvar, velepomenbna za poznejšo usodo njene države.

Bilo je v juliju leta 1588. Angleško otočje je trepetalo v enakem strahu kakor v istem mesecu 352 let pozneje: grozila mu je invazija. Dotlej nepremagljiva španska armada (vojno ladjevje) se je bližala Veliki Britaniji, da stre njeno pomorsko moč in podjarmj otočane.

Se nikdar poprej in samo enkrat pozneje — lani — je bila Anglija v tolikšni nevarnosti. Toda usoda ji je bila naklonjena: poslala je vihar, ki je razgnal in potopil napadalčevu brodoge. Julij 1588. je zdobil pomorsko oblast Španije in s tem ustvaril pogoj, brez katerega nikoli ne bi bilo angleškega gospodarstva na morju in torej tudi ne britanskega imperija v sedanjem obsegu.

Toda vihar sam ni bil edini, ki je odločil usodo tedanjega sveta. Zasluga gre tudi ljudem. Da ni Elizabeta imela leta 1588. Francisu Draka, največjega pomorskega stratega svoje

1600-1714

Britanski imperij je med l. 1600. in 1714. sestajal samo iz britanskih otokov in iz Nove Fundlandije. Počrtnjeno ozemlje ob Hudsonovem zalivu takrat še ni bilo angleško; Angleži so imeli tam le posebne pravice za trgovanje s krznom

dobe — kdo ve, kako bi se bila končala bitka s špansko armado!

Sir Francis DRAKE (1540—1596) je z zmago nad Španci spočel moč Anglije na morju in — da se tako izrazimo —

John Churchill

General James Wolfe

Sir Francis Drake

Draku glavna tvorca svoje močne države.

Ali Španci niso bili edini, ki so stregli Angliji po življenju. Druga najmočnejša država sveta je bila takrat Francija Ludovika XIV. Zaslugo, da je odstranil francosko nevarnost, ima vojvoda Marlborough, z meščanskim imenom general John Churchill, prednik sedanjega predsednika britanske vlade. Premagal je Francoze leta 1704. pri Donauwörthu in Blenheimu na Bavarskem, dve leti nato pri Ramilliesu (blizu Louvain v Belgiji), nato pri Ramilliesu (blizu Louvain v Belgiji), ciji; te zmage so mu prinesle sloves največjega generala tedanje Evrope.

John CHURCHILL-MARLBOROUGH (1650 do 1722) je postal glede Francije to, kar je bil Francis Drake glede Španije. Šele po izločitvi obeh svojih najhujših tekmecev je mogla Velika Britanija resno misliti na ustvarjanje svojega imperija.

Prvi, ki je prinesel svoji domovini velik kolonijski delež, je bil general James WOLFE (1727—1759). Njegovo ime je pri Angležih in Francozih neločljivo zvezano s Kanado; z W.ovo zmago pri Quebecu je namreč Velika Britanija iztrgala Franciji to prostrano severno-ameriško posest. Ne Wolfe ne njegov nasprotnik general Montcalm nista bitke preživela; ta je padel še pred porazom, oni je pa utegnil le nekaj minut uživati svoj triumf.

Rast

Drugemu razdobju v razvoju britanske svetovne moči smo dali naslov Rast. Značilno za to razdobje je namreč poganjanje britanske moči na vseh petih celinah sveta.

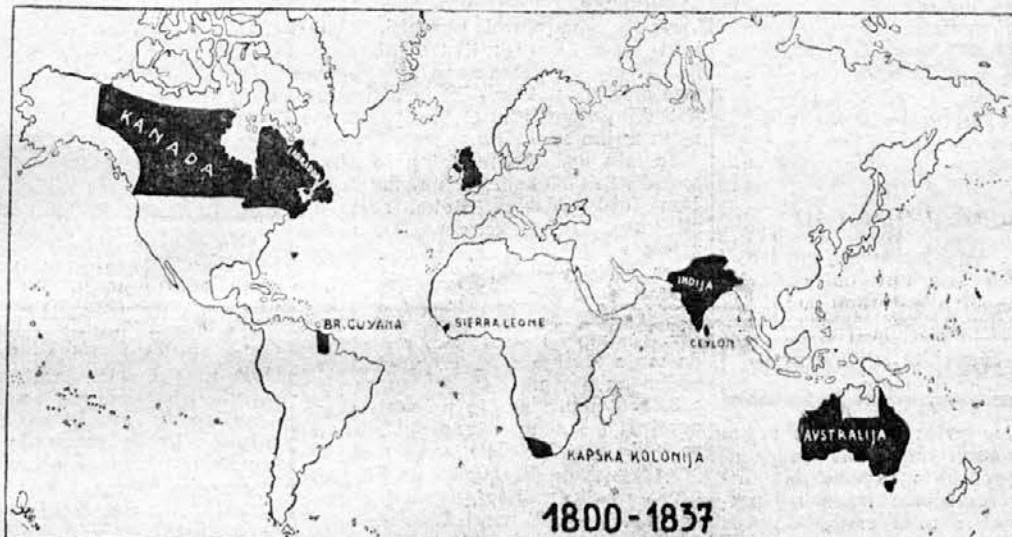

Lord Robert Clive

Angleška Vzhodnoindijska družba je delovala v Indiji že poldrugeto stoletje, toda Anglija je imela od nje samo trgovsko korist, ne pa tudi politične. Indija je bila deveta dežela za vse evropske narode, ki so imeli kaj trgovskega duha in sposobnost, da ga uveljavijo, t. j. mornarico. Bogastvo Indije so si takrat delili predvsem Francozi in Nizozemci; Angleži so bili na poslednjem mestu.

Tedaj je prišel Robert CLIVE (od 1725 do 1774).

Najstarejši izmed trinajstih sinov preproste advokata s kmetov, je imel mladi Clive mnogo več smisla

1800-1837

Med l. 1800. in 1837. se je britanska posest skoraj podvajsteterila. Pomnožila se je za večji del Kanade, za Britansko Guyano, Sierru Leone, Indijo, Ceylon, Falklandsko otočje, Kapsko kolonijo, večino Avstralije in za Tasmanijo

drasu). Zavzel je mesto z naskokom in ga držal celih enajst tednov proti 7000 Indijcem in 120 francoskim vojakom, čeprav je bila njegova posadka skopnela na 80 Angležev in 120 domačinov. Ze je bil v drugič v življenju na robu obupa, tedaj so pa Francozi po poslednjem izjalovljenem naskoku opustili obleganje in se umaknili.

Tej Clivovi zmagi so sledile še druge, l. 1757, pa največja

Kapitan James Cook

pri Plasseyu. Francozi so morali odnehati — Indija je bila vojaško dobljena za Anglijo.

Trinajst let pozneje — leta 1770. — si je britanski imperij pridobil novo celino: Avstralijo z Novo Zelandijo. Zaslugo za to ima veliki pomorščak James COOK (1728—1779).

Medtem je šel v sosedni Franciji politični razvoj svojo pot. Prišli smo v leto 1789.: počila je velika revolucija. Revolucija je rodila Napoleona.

Viscount Horatio Nelson

Francoska monarhija Veliki Britaniji že dolgo ni bila več nevarna. Z Napoleonovim prihodom se je slika izpremenila. Vsak diktator je hočeš nočeš imperialist; le tako more odvrniti pozornost naroda od notranjih težkoč.

Napoleon je z zmagami nad svojimi celinskimi nasprotniki postal gospodar Evrope. Edini, ki se mu ni hotel pokoriti, je bila Anglija. Zatorej se je začel pripravljati na obračun z otoško državo.

Leta 1798. je Bonaparte odplul pred Egipt, da zavzame državo nekdanjih faraonov. Čeprav napad ni veljal neposredno njej, Anglija ni držala križem rok. Poslala je svoje ladjevje pred egiptovsko obal. Napoleon se je spustil v boj pri Abu-

kirju, neki vasi v bližini Aleksandrije, in doživel katastrofalen poraz.

Viscount Horatio NELSON (1758 do 1805) — tako je bilo ime abukirskemu zmagovalcu — bi bil prišel v zgodovino, tudi če ne bi bil dosegel nobene drugega uspeha več. Zmaga pri Abukirju je namreč dokazala, da veliki Korzičan ni neranjljiv. Abukir je bil prvi znak, da Napoleonova zvezda zahaja.

Nelson je bil tudi tisti, ki je sedem let pozneje v drugo premagal Napoleona. Zmaga pri Trafalgarju (ob južni španski obali) je zapečatila Napoleonovo usodo. Nelson sicer osebno ni doživel sadov svoje zmage, ker je v bitki padel, tem večji je pa zato spomin nanj med Angleži. Trafalgarja ni držala križem rok. Poslala je svoje ladjevje pred egiptovsko obal. Napoleon se je spustil v boj pri Abu-

Zorenje

Sir Thomas S. Raffles

Po Nelsonovi zmagi nad Napoleonom je Anglija začela spet svobodneje dihati. Njen boj za obstanek je bil dobojevan, zatorej se je lahko posvetila utrjevanju svojega imperija.

V začetku 19. stoletja še ni bilo Sueskega prekopa, zato tudi Gibraltar (v angleški posesti od leta 1704.) takrat še ni imel za Veliko Britanijo toliko trgovskega pomena kakor strateškega. Izključno strateški značaj ima pa še danes neka druga točka britanskega imperija — trdnjava, ki služi v Aziji istemu cilju kakor Gibraltar v Evropi: Singapur.

Singapursko pristanišče je v angleških rokah od leta 1818. Za svojo domovino ga je koloniziral indijski kraljev namestnik sir Thomas Stamford RAFFLES (1781—1826); on je bil tudi prvi, ki je spoznal pomen Singapura za britansko mornarico in ga začel utrjevati.

Ker je bil važni sredozemski otok Malta angleški že od l. 1815., se je imperij zdel dograjen; na vseh koncih sveta je že vihrala britanska zastava.

Tako smo prišli v sredo 19. stoletja, v dobo Disraelija.

Benjamin DISRAELI-BEACONS-FIELD (1804—1881) je bil eden izmed največjih angleških državnikov vseh časov. V parlament je prišel s 33 leti.

1939

Danes je v britanski oblasti 43 milijonov kvadratnih kilometrov ozemlja t. j. skoraj tretjina kopne površine zemlje, s 550 milijoni ljudi, t. j. četrtino živčnega človeštva. Britanska zastava se vije na vseh petih celinah sveta.

Benjamin Disraeli-Beaconsfield

Njegov prvi govor v spodnji zbornici so poslanci sprejeli s porogljivim grohotom in vitjem. Šele devet let nato je Disraeli prodril; odtlej je šla njegova politična pot počasi a stalno navzgor, tja do ministrskega predsedstva.

Cecil John Rhodes

Leta 1875. je Anglija postala po Disraelovi zaslugi solastnica Sueskega prekopa. Leta 1878., po berlinskem kongresu, je Anglija dobila otok Ciper.

Južna Afrika, čeprav že zdavnaj del britanskega imperija, se dolgo

Kapitan Robert Falcon Scott

ni mogla živeti v to. Cecil John RHODES (od 1853 do 1902) je s svojo premišljeno politiko tako rekoč na novo pridobil to deželo Angliji.

Pričujoči izlet v britansko imperijsko zgodovino, bi bil nepopoln, če ne bi vsaj mimogrede omenili še dveh mož.

Prvi je kapitan Robert FALCON SCOTT (1868. do 1912), vodja britanske antarktične odprave v letih 1900—1904. Njegova ekspedicija je obogatila Anglijo za antarktične pokrajine.

Drugi je Herbert KITCHENER (1850.—1916.), zavojevalec Sudana, sosedja Egipta in Abesinije, v vojni 1883—85.

Da ni bilo Kitchenerja pred 25 leti, bi se bila morda tudi svetovna vojna drugače končala. Herbert Kitchener je bil namreč tisti, ki je iz angleške prostovoljske milice ustvaril večmilijonsko armado. Tako je zadnji veliki Anglež prejšnjega rodu prišel v zgodovino kot predzadnji v vrsti, ki sta jo otvorila Drake in Elizabeta.

Zadnji v tej vrsti je namreč človek sedanje generacije, potomec vojvode Marlborougha, mož, ki stoji na straži imperija

Lord Herbert Kitchener

Winston Churchill. K. B.

Skrivnost japonskega vohuna

ZA KULISAMI JAPONSKEGA IMPERIALIZMA

RAZKRITJA ITALIJANSKEGA ČASNIKARJA AMLETA VESPE

IZ ANGLEŠČINE PREVEDEL VLADIMIR PAVŠIČ

26. nadaljevanje

Večkrat, kadar so Japonci pripravljali kakšno »preiskavo« ali »aretacijo« (kar je pogosto pomenilo zaplenbo ali ugrabitev), sem izbrano žrtev še o pravem času posvaril, da se je mogla rešiti.

Na sto in sto Kitajcev, bivših uslužbencev mandžurske vlade, je bilo kakor jaz prisiljenih, ostati še nadalje v službi, toda velika večina jih je bila vpisana v skrivne kitajske organizacije, ki so imele nalogo pobijati japonske uradnike in častnike ter kitajske izdajalce. Tako so pobili na tisoče Japoncev. Marsikateri kitajski izdajalec je plačal s svojim življenjem, ker se je prodal Japoncem. Trikrat so poskušali umoriti lutko Pu-Jia, čigar cesarsko palačo je napol razdejel ogenj, ki ga je podtaknil nekdo izmed njegovega spremstva; zažgali so japonsko vojaško letališče v Čangčunu; tsitsiharsko letališče je gorelo dvakrat, harbinsko enkrat in letališče v Pogranični dvakrat. Celotno vrsto vlakov so iztirili. Japonska policija ni mogla izslediti krivcev pri nobenem izmed teh napadov.

Tik pred nosom najzmožnejših in najstrašnejših agentov japonske policije in tajne službe se je noč in dan pletla sijajna vohunska mreža, Resnično, Japonci so topoglavi. Razumemu človeku pomežikne ali napraviš neznanostno kretajo z roko, Japoncu moraš v podobnem primeru narisati diagram in mu podrobno razlagati celo uro.

V prvih dneh avgusta sem še enkrat skušal izterjati od sodišča denar, ki bi ga bil moral dobiti za prodajo svojega imetja. Zaupal sem zadevo japonskemu odvetniku in mu obljubil 1000 dolarjev nagrade. Kmalu sem izprevidel, da se stvar obrača čedalje na slabše; zdaj sem prav dobro vedel, da sem v resni nevarnosti. Pripraviti sem se moral na odhod. Negotovost, v kateri smo morali živeti, je strašno izpodkopal zdravje moje žene. Naš zdravnik ji je izdal pismeno izpričevalo, da si mora izbrati drug zrak, toda šef je ni hotel izpustiti. »Harbinsko podnebje je odlično,« je rekel. »Vaši ženi ni treba stran, če želi, da bi se ji zdravje popravilo.« Šef je 10. avgusta postal pome 'n me vprašal, ali sem leta 1934 poznal nekega Li-Sun-hena. Povedal sem mu, da sem ga poznal še pred prihodom Japoncev v Mukden, kjer je bil učitelj zgodovine na vojaški šoli, po japonski invaziji, sem dodal, sem ga pa izgubil izpred oči.

Šef me je nekaj časa gledal, potem mi je pa rekel:

»A! mislite, da je Li Sun-hen, ki ste ga poznali v Mukden, isti Li Sun-hen, ki je pred orožništvom, ki ga je hotelo aretirati, zbežal v palačo Macuro in se vrgel s petega nadstropja na cesto?«

»Kako naj bi vedel, ko pa nisem videl harbinskega Li Sun-hena ne pred njegovim samomorom ne pozneje?« sem ga zavrnil.

Šef me je spet dolgo časa opazoval. Potem je rekel: »Rad bi vedel, kako podpisate svoje ime v kitajščini... dajte, podpisite se.«

Napisal sem tri kitajska znamenja, ki pomenijo moje ime. Šef je preblislil z očmi papir in ga spravil v žep brez kake opombe. Nato me je vprašal:

»Ali niste leta 1934 govorili z dvema sovjetskima letalcema, ki sta morala prisilno pristati na mandžurskem ozemlju?«

»Menite ona dva dezerterja?« sem vprašal. »Nič ne smel govoriti z njima, bilo je strogo prepovedano.«

»Nikar ne bodite smešni!« me je šef ostro posvaril. »Prav dobro veste, da nista bila dezerterja. Tako smo ju imenovali zato, da bi sramotili te sovjetske pse. Več oseb mi je povedalo, da ste v Čangčunu govorili z letalcema več ko pol ure.«

»Napačno so vas informirali,« sem mu rekel. »Nj mi bilo dano, da bi govoril s sovjetskima letalcema. Niti približati se jima nisem mogel. Kdor vam je to pravil, je lažnivec. Vidim, da me imate na sumu... Če mi ne zaupate, zakaj me imate še vedno v službi? Ne da bi mi dali plačo, ki mi jo za toliko časa dolgujete, ampak me vsak dan znova žalite in ponižujete... in vse to zaradi tega, ker pač nisem deležen milosti Nakamure in Radzojevskega, teh dveh ničvrednežev.«

Šef je molče poslušal ta neovrtna dejstva, potem pa mi je segel v roko in rekel:

»Vse se bo uredilo tako, da bo prav, gospod Vespa Vem da so se ti ljudje zarotili proti vam. Toda če poslušam druge, poslušam tudi vas.«

Nekaj dni pozneje ko sva govorila o ugrabitvi dveh Židov in o aferi mladega devetnajstletnega Abrahama, ki so ga orožniki ujeli in zahtevali zanj 30.000 dolarjev odkupnine,

me je šef vprašal, ali ima fantov oče po mojem mnenju toliko denarja.

»Mislim, da ne,« sem odvrnil. »In tudi če bi ga imel, kaj bi mu to pomagalo? Fanta so orožniški agenti ubili.«

»Ali govorite o tem po mestu?«

»Seveda, ljudje govorijo o tem.«

»Kaj pravijo?«

»Da so tako imenovani banditi v službi orožništva in japonske policije, a denar za odkupnino da spravljajo japonske vojaške oblasti. Nemogoče je zabraniti tisočim ljudem, da bi govorili... vseh ne morete aretirati.«

Tisti večer sem šel k japonskemu odvetniku, da bi poizvedel, kaj je z denarjem, ki sem ga moral dobiti za svoje prodano imetje. Povedal mi je, da so vmes precejšnje težave in da bi najbolje storil, če bi skušal govoriti s sodnikom, ki ima moje zadevo v rokah... morda dobim svoj denar, če sodnika podkupim.

Hočeš nočeš sem se moral sprijazniti s tem novim izmuzganjem in odvetnik me je odpeljal na sodnikov dom v Uhatsovo ulico. Ko me je predstavil temu ošabnemu uradniku, me je le-ta premeril od nog do glave, kakor da sem črvicek zelo redke vrste. Izhodišče našega razgovora je bila zahteva, da moram sodniku odšteti 3000 dolarjev, če hočem, da mi izplačajo denar od prodaje mojega posestva. Primoran sem bil pristati na ta nesramni rop in podpisati tri menice po tisoč dolarjev v korist Jamasakiju, zloglasnemu sleparju, lastniku monopola na obveznice. Nato sem dobil obljubo, da dobim svoj denar v teku enega tedna. Medtem ko smo barantali, se mi je nekajkrat namenilo, da sem povzdignil svoj glas; in

za »Družinski tednik!«

vsakokrat me je ta podkupnin željni sodnik opomnil, naj nikar ne pozabim, da govorim z japonskim juristom. Ta posebej travestija pravice, ki me je brez sramu oropala 3000 dolarjev, se je drznila imenovati jurist!

Protli koncu avgusta mi je japonski odvetnik povedal, da lahko stopim na sodišče po svoj denar. Izkaz, ki mi ga je izročilo sodišče, je zahteval, da moram od 12.800 dolarjev, ki mi pripadajo za prodano imetje, plačati 2500 dolarjev pristojbine in 750 dolarjev sodnih stroškov — ostalo mi je torej le še 9550 dolarjev. Ta izkaz sem moral predložiti blagajniku sodišča, ki mi naj bi izdal ček. Japonski blagajnik mi je povedal, da so v mojih listinah neke nepravilnosti in da moram nekoliko počakati. Čakal sem... in čakal... in čakal, a nazadnje so mi rekli, naj se zglašim naslednji dan.

Prišel sem domov ves vročičen; moje noge so bile kakor svinčene. Pogum mi je pošel Nisem imel več moči, da bi se še dalje boril s temi lažljivimi, hinavskimi zverinami. Moja žena je bila bolna, nisem ji smel povedati, kako je z menoj. Geneviève, moja štirinajstletna hčerka, je storila vse, kar je mogla, da bi me potolažila. Čeprav je bila tako mlada, mi je bila v resnično oporo. Ničesar ji nisem skrivaj. »Pokonc glavo, papaj! Videl boš, vse se bo dobro končalo, uspel boš in vsi bomo mogli iz Mandžurije, stran od teh divjaških opic. Kaj za to, če smo izgubili vsel Krepak si in zmoežni. Kmalu boš zaslužil toliko, kolikor so ti Japonci vzeli.«

Se tisti večer mi je Jamasaki telefoniral in mi povedal, da ima zame zelo važno sporočilo. Brezupni položaj, v katerem sem bil, me je primoral, da sem premagal naravni odpor do srečanja s tem človekom In tako sem šel k njemu. Sprejel me je z vsemi tistimi poklomi in komplimenti, po katerih ves svet tako napačno presoja resnični značaj Japoncev, katerih osnovni črti sta hinavščina in prevara.

Po običajnem povpraševanju o mojem zdravju, po čaju in cigaretah mi je povedal, da se japonski sodni blagajnik ne bo nič več zanimal za »nepravilnosti« v mojih listinah in mi brez nadaljnega izda ček, če sem mu pripravljen odšteti 500 dolarjev. Verjemite mi bil sem prijetno presenečen. Mislim sem že, da me kani tudi ta gospod olajšati za 3000 dolarjev.

Sodni blagajnik očitno ni bil »japonski jurist«! Bil je z manjšim zadovoljen. Tako sem jim vrgel še drugi funt mesa in podpisal Jamasakiju novo menico za 500 dolarjev.

Ko sem se drugi dan zglašil pri blagajniku, me je sprejel z vjudnim smehljajem in mi povedal, da so neznatne nepravilnosti v mojih listinah srečno popravljene, nakar mi je izročil ček. V veži sem srečal Jamasakija, ki je čakal name s svojo telesno stražo Laphšovom, Rusom, ogromne postave. Vsi trije smo šli v banko, kjer so mi nazadnje izplačali denar. Prav nič ne bi bil presenečen, če bi tudi japonski blagajnik v banki našel kakšne »nepravilnosti« v čeku in me obral za kak nov tisočak. Hvala Bogu, ček je bil docela v redu. Vzel sem denar in izročil Jamasakiju 3500 dolarjev za obveznice, ki sem jih podpisal v korist japonskega sodnika in blagajnika.

Se isti večer sta se oglasila pri meni na domu zastopnika listov Naš put in Harbinske Vremja in zahtevala, naj izplačam vsakemu po 500 dolarjev. Postal sem oba skupaj k vragu. Kasneje mi je uslužbenec Našega puta telefoniral in me opomnil, da mi ostanejo samo še trije dnevi, v katerih moram odšteti 500 dolarjev. Če ne plačam, me bodo v častnikih oziroma kot agenta kominterne, kuomintanga in zaveznika banditov. Isto mi je sporočilo Harbinske Vremja. Obema sem odgovoril, da lahko tiškata, kar jima je drago.

Vse to sem omenil svojemu šefu, a ta mi je mrzlo odgovoril, da ga marnje ne zanimajo.

Zdaj sem vedel, da se napetost bliža vrhuncu.

Nekaj sem moral ukreniti, izgubljati nisem smel niti trenutka več. Kakor je bilo domenieno že vnaprej, sem stopil k nekemu, ki je znal najti pot do polkovnika C., in poslal po njem nujno sporočilo.

Se isto noč me je Fotopulo obvestil, da želi Nakamura, naj mu izplačam 1000 dolarjev. Rekel sem, da mi je pošel že ves denar. Dva dni zatem mi je telefoniral, da je Nakamura hudo užaljen, ker mu nočem odšteti 1000 dolarjev... in da zdaj zahteva, naj mu izplačam 2500 dolarjev, ker me bo sicer tako razkrinkal, da moje življenje ne bo vredno več počenega groša.

3. septembra me je prijatelj z generalnega štaba skrivaj obvestil, da se bodo sestali še tisti večer šef japonskega vojaškega odposlanstva, šef orožništva in moj šef, da se dogovore o obtožbah proti meni; obenem mi je obljubil, da mi bo sporočil rezultat tega posveta, čim prej bo mogel.

Naslednje jutro ob sedmih sem izvedel tole: šef orožništva je prinesel s seboj različne dokumente, pismena pričevanja aretiranih Kitajcev in izjavo nekega ruskega agenta, ki me je spravljala v neposredno zvezo z iregularci; Fotopulo je izjavil, da me je videl večkrat v nočnih urah prihajati iz budističnega samostana; na šefa vojaške misije je napravila velik vtis okoliščina, da so tri kitajska znamenja, ki pomenijo moje ime, našli zapisana v zapisnici Kitajca Li Sun-hena, ki je skočil iz petega nadstropja palače Macura, ko so ga hoteli prijeti agenti japonske policije. Moj šef je vse, kar je mogel, storil v mojo obrambo, toda brez slehernega uspeha. Končna odločitev je bila, da me čez tri dni pošljejo v Tsitsihar; to je pomenilo, da bom izginil brez sledu.

»Odit! morate, ne da bi en sam trenutek odlašali,« mi je rekel moj prijatelj in informator.

»In moja družina?«

»Živi zunaj Mandžurije ji boste več koristili kakor mrtvi v Mandžuriji. S tem, da ostanete, ne morete pomagati svoji družini. Več upanja boste imeli, ko se rešite Japoncev. Pojdite, prosim vas, dokler imate v rokah še svoje vojaške dokumente. Ničesar še niso ukrenili proti vam do tega trenutka. Pojdite na letališče in odpeljite se z letalom.«

To je bil pameten nasvet. Ravnal sem se po njem in nisem več tratil časa. Telefoniral sem polkovniku C., obrazložil sem mu svoj položaj in mu povedal, da sem se odločil za beg. Iskreno je odobral to mojo odločitev in mi zagotavljal, da bo moje družino varno spravlil na vlak naslednje jutro in poskrbel za to, da je nihče ne bo nadlegoval vse do Dairena. Nato sem šel po slovo še k staremu prijatelju Kitajcu, čigar poslednje naročilo hranim v srcu še ta dan, nakar sem hitel domov, da zadnjič objamem svoje. S seboj nisem smel vzeti nobene prtljage, moja žena pa je hotela, naj me spremlja na letališče moj tajnik, da ji prinese nazaj sporočilo, ali mi je uspelo srečno odpotovati.

Pol ure kasneje sem že letel proti Čangčunu in Dairenu. Tam sem se

Mala vodna vila H.C. ANDERSEN

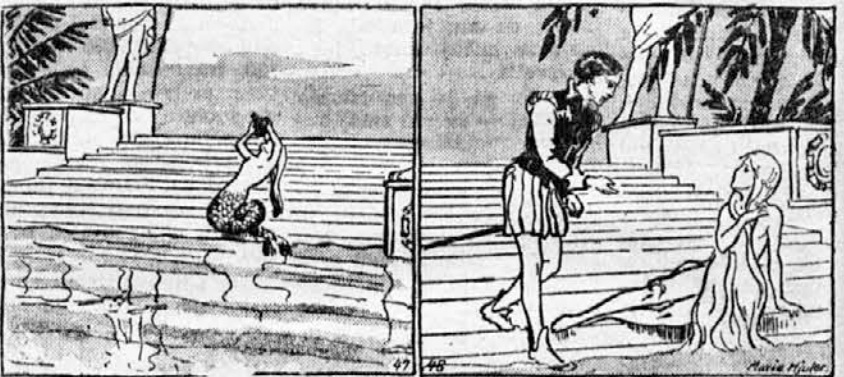
»Da,« je dejala mala vodna vila s tresočim se glasom, spominjajoč se princa in neumrjote duše.

»Vendar pomisli tudi,« je dejala čarovnica, »če boš postala človek, se ne boš mogla nikoli več izpremeniti v vodno vilo. Nikoli več ne boš mogla po vodi do svojih sestic in do gradu svojega očeta. In če si ne boš pridobila prinčeve ljubezni, tako da bo pozabil na očeta in mater, ki ju ljubi z vsem svojim srcem in če ne bo združil duhovnik vajinih rok, tako da bosta postala mož in žena, ne boš dobila neumrjive duše! Prvo jutro po prinčevi poroki z drugo ti bo počilo srce in postala boš pena na vodi.«

»Kljub temu hočem,« je dejala mala vodna vila, blede kakor smrt. »Moraš pa tudi to plačati,« je dejala čarovnica. »Ne zahtevam malo. Najlepsi glas imaš izmed vseh tu doli na dnu morja in morda upaš, da ga boš prav s tem gla-

»Na ga,« je dejala čarovnica, potem pa odrezala mali vodni vilil jezik. Zdaj je bila sirota nima in ni mogla ne govoriti ne prepevati. »Če bodo polpi iztezali svoje lovke po tebi, ko se boš vračala skozi moj gozd,« je dejala čarovnica, »jih poskrpi z eno samo kapljico te pijače in že se bodo njihove lovke razpočile na sto in sto kosov! Toda mali vodni vilil ni bilo treba škropiti, ker so se polpi prestrašeni umaknili, kakor hitro so zagledali pijačo, ki jo je nosila v rokah in ki se je svetila kakor zvezda.«

Sonce še ni bilo vzšlo, ko je zagledala prinčev grad in stopala po marmornatih stopnicah. Luna je sijala čudovito jasno. Mala vodna vila je popila pekoči, ostr napitek in bilo ji je, kakor da bi jo bil kdo zabodel z mečem. Tedaj je omedlela in obležala kakor mrtva. Ko je sonce pošljalo na morje, se je zbudila in začutila skelečo bolečino, hkrati je pa zagledala mladega, lepega princa, kako upira svoje oglene oči vanjo tako začudeno, tako da je morala svoje pobesiti. Videla je tudi, da nima več ribjega repa, temveč na moč ljubke, bele, drobne nožice, kakršne

DALJE PRIHODNJIČ

vkrcal na ladjo proti Tsingtavu, kamor sem prišel naslednji dan.

Zjutraj 8. septembra 1936. sem šel čakati japonski parnik Tsingtao Maru, s katerim bi se morala pripeljati moja družina. Ko je ladja pristala, sem pregledal ves krov, a svojih nisem našel nikjer. Stopil sem na krov, in ko sem prišel v prvem razredu do neke kabine, sem skozi njena odprta vrata zagledal svojo ženo, ki je sedela na postelji in ihtela, hčerko, ki je mračno strmela predse, in sina, ki je skušal tolažiti mater. Policijati me je pogled na japonsko policijo, ki je stala pri vratih kabine. Vedel sem,

som očarala. Ta glas pa mi moraš dati. Najboljše, kar imaš, potrebujem za svoj čarobni napoj. Saj ti moram vanj vlti svojo lastno kri, da bo napitek oster kakor dvorezen meč.«

»Naj se zgodi,« je dejala mala vodna vila in čarovnica je pristavila svoj kotlič, da bi skuhala čarobni napitek. »Snaga je lepa stvar,« je dejala in obrisala kotlič s kačami, zvitiimi v svitek. Potem se je popraskala po prsni in nekaj kapelj njene črne krvi se je poodilo v kotlič. Para, ki je kipela iz kotliča, se je oblikovala v pošastne postave, tako da je človeku ob pogledu nanje postalo tesno pri srcu. Zdaj pa zdaj je čarovnica vrgla novih zelišč v kotlič in ko je pričela voda v kotliču dobro vreti, se je slišalo, kakor da joka kakšen krokodil. Na koncu, ko je bil napitek skuhan, je bil pa na pogled čist kakor voda.

Lahko je videla očetov grad; plapolajoče bakle v veliki plesni dvorani so bile že ugasnile, gotovo so že vsi spali. Vendar si ni upala odplovati tjakaj, zdaj, ko je bila nima in jih je nameravala za zmerom zapustiti. Bilo ji je, kakor da ji bo srce od žalosti počilo. Splazila se je na vrt, utrgala z vsakega vrta svojih sestic po eno cvetlico in poslala tisoč poljubov vsem v gradu, potem se pa povzpela skozi temnomodro vodo navzgor proti gladini.

more imeti samo lepo človeško dekletce. Bila je pa čisto gola, zato se je ovila s svojimi dolgimi lasmi. Princ jo je povprašal, kdo je in kako je prišla semkaj. Pogledala ga je žalostno, toda vendar tako mило s svojimi sinjimi očmi, ker mu ni mogla odgovoriti. Tedaj jo je prijel za roko in odpeljal v grad. Ob slehernem koraku, ki ga je storila, jo je zbudilo v noge, kakor da bi bila stopila na oster nož ali pa na šilovo konico. Rada je to trpela, kajti ob prinčevi roki je stopala lahko kakor zračni mehur in princ pa vsi, ki so jo videli, so se čudili njeni ljubki, zibajoči hoji.

Dalje prihodnjč

22. nadaljevanje

»Fing-Suja menite? Kolikor domnevam, namerava ustanoviti novo dinastijo na Kitajskem. Preden bi se mu pa to posrečilo, bi pač moral, sedeč po običajnem razpletu stvari v tisti deželi, najprej pobiti generale-plačance, ki so si vso deželo že med seboj razdelili. Toda zdaj se, da je našel lažjo pot. Sleherni kitajski general ima svojo ceno. Zapomniti si moramo namreč, da Kitajci niso rodoljubi. Ti občutki, ki jim mi pravimo ljubezen do domovine, so jim španska vas. Vso politiko obračajo s sebičnih vidikov. Široko obzorje jim je tuje. Marsikateri izmed Kitajcev se zdaj ni opazil, da je Mongolska postala medtem ruska provinca. Generali so roparji velikega formata. Zmaga v bojih je odvisna zmerom od tega, koliko vojakov iz tega ali onega tabora pobegne. Strategija pomeni na Kitajskem najvišjo ceno, ki ti jo plačajo za izdajo. In še pri tem prikrivajo ti lisiaki prav do poslednjega trenutka svoje prave namene.»

»In Narth? Ta mož mi je prava uganak!« je menil Willing. »Ne morem in ne morem razumeti, kaj utegne veljati tale mož Fing-Suju in njegovim ljudem. Fant ni bil nikoli genij, a dognano je, da tudi pretepač in razbojnik ni!«

»Narth je tem ljudem prav koristno orodje, to si dobro zapomnite. Čeprav je trgovec pred pomolom, ima vendar imenitne zvezce s City — hočem namreč reči, da je v Londonu boljšega moža, kakor je Stephen Narth, kadar gre za to, da zamenja ljudi za dolarje. S šefi velikih bančnih skupin je v osebnih stikih, povrh ima pa je v tistih zmožnosti dovolj, ki manjkajo Fing-Suju za izvedbo velikih finančnih transakcij. Ako bo žel Fing-Su uspehe, se bo odprlo mnogo dragocenih koncesij — in Narth bo postal Fing-Sujev posrednik in zastopnik. Ta trenutek je mož še dvomljiva osebnost — in tega se Fing-Su le predobro zaveda. Z denarjem, ki mu ga je posodil, ga še zmerom nima tako zelo v rokah, kakor si domišlja. In vendar bo Stephen Narth kaj kmalu priklenjen z železnimi verigami na družbo 'Radostnih rok'. Morda ga bo cirkus sprejemnih obredov odbil — toda tudi to dvomim.«

Pogledal je na uro.

»Čas bo, da se odpravimo,« je dejal. »Naročil sem električni motorni čoln, ki nas čaka v Wappingu. Ali imate orožje s seboj?«

»Ne potrebujem!« je vedro menil nadzornik. »Imam palico, ki zaleže še več — poleg tega pa ne povzročata šundra. Toda zdaj se mi, da je nocojšnji večer itak že zapravljen. Umgeni' je prebrskan do dna...«

»Saj ne grem na vodo, da bi videl ladjo 'Umgeni',« je skrivnostno menil Cliff. »Njen pobratim ob njenem boku...«

»Ta odpluje vendar šele čez mesec dni.«

»Narobe! Prav ta bo nocojšnjo noč odrinil,« je prepričevalno dejal Clifford Lynne.

Nadzornik se je zasmejal.

»Zdi se, da niste izvedenece v plovi,« je zaključilo menil. »Na ustju reke bodo ladjo vendar ustavili in natanko pregledali njene listine. Če niso do poslednje pičice v redu, ne sme po nobeni ceni iz Temze.«

»Rečem vam, da bodo njene listine v redu,« je skrivnostno dejal Clifford.

32. POGLAVJE

Za umetniško oko ima londonski Pool svoje prav posebne čare. Tam so zasidrani oceanski velikanj; trsgovina pol sveta gre po tej vodni poti. Tam lahko opazujete neverjetne barvne odtence, zlasti ob lepih večerih — pravi nočturno živih, sinjih in rjavkastordečih barv. Prav romantična je ta struga; celo ob motnih zimskih dneh, ko se zamazane ladje s svojimi sajastimi dimniki počasi vlečejo s sončnega morja, da se spočijejo v tej glinasto umazani vodi.

Poletni večer je bil temačen in deževen. Neenakomerni, ostri senjci, ki je rezal do kosti, je bril čez vodo. Zato je bilo razumljivo, da se ljudje, ki so se namenili nočno na reko, niso prav nič menili za lepote tega pristanišča.

K R I M I N A L E N R O M A N

RUMENA KAČA

SPISAL EDGAR WALLACE * PREVEDEL Z. P.

Clifford je brž našel veliki električni motorni čoln, ki je že čakal ob vzhodu ozkih kamnitih stopnic. Vstopili so in pripravljeno čoln je z veliko naglico šinil pod krmom nekega velikega norveškega tovornega parnika na sredino prekopa. Neki policijski čoln je planil za njimi ter ukazal, naj obstanejo; toda ko so mu zadovoljivo odgovorili, jim je pustil prosto pot in tiho plul za njimi v njihovem vodnem razoru.

Bilo je ugodno, da je plima drla z morja; vozili so lahko le s pol pare.

Clifford je imel namen, da bi se vzgnezili na palubi parnika v kakšno primerno skrivališče, in če bi jih tam nihče ne iztaknil, bi se peljali z ladjo prav do Gravesenda. Tam pride namreč pilot na ladjo in pregleda ladijske listine, preden da dovoljenje za nadaljnjo plovo. Ako bi jih iztaknili, bi navzočnost nadzornika Willinga opravičila njihovo pričujočnost, saj bi se lahko izgovorili, da hočejo ob enajsti uri še enkrat prebrskati ladijske tovore.

Na levi in na desni so počivale ladje, zvečine neme in temne. Le signalne svetilke so brlele na njih. Redke ladje so bile žarko razsvetljene in z njih je bilo slišati glasen truš. Neki zapoznel izletniški parnik je plul mimo njihovega čolna; plesna godba je donela s palube in zdelo se je, da plove po črni vodi skrivnosti polna palača iz pravljice.

Vsi štirje možje, ki so bili na motornem čolnu, so imeli z oljem prepojene mornarske obleke in prav take klobuke s širokimi okrajci. In kaj pametno je bilo, da so imeli takšna oblačila, zakaj še preden so prišli do sredine veletoka, se je megla zgostila v pršč dež.

»Prav toži se mi po Kitajski, kjer sije vse leto sonce!« je mrmljal Joe Bray, sedeč sključen na dnu čolna. Toda nihče mu ni odgovoril.

Čez četrto ure je izpregovoril nadzornik Willing s pridruženim glasom:

»Na desni od nas sta zasidrani ladji ob Surrey-Sidu.«

»Umgeni' in Umveli' sta bili ladjiposestrimi, kakor že vemo. Bolje bi bilo, da bi jima rekli dvojčici, zakaj bili sta si na las podobni. Njuna črna trupa in črne dimnike je poznal vsakdo, kdor je hodil v tem kraju po opravkih. Oba parnika sta imela enaka zapovedniška mesta, enaka zgoranja trupa, potegnjena v sloki črti naprej. Oba sta imela po en jambor in oba na nosu velik pozlačen kip boga Neptuna.

Našim nočnim čolnarjem ni bilo treba dolgo iskati, katera izmed ladj je 'Umgeni', zakaj njene pa-

lube so bile vse razsvetljene. Ko so pripluli že za streljaj blizu, je pravkar potegnil neki majhen tovorni parnik tri prazne tovrne čolne iz njenega boka. Malo več ko za dolžino ladje vstran je počival 'Umveli', privezan z debelimi železnimi vrvmi za oblane stebre.

»Parnika 'Umveli' gotovo niste preiskali; kajneda ne?«

»Ne; ni se mi zdelo potrebno! Šele osem ali devet dni je v luki in ves čas že razkladajo.«

»Ponoči,« je menil Clifford s poučkom. »Ladja, ki spravlja ponoči tovore v pristaniška skladišča, lahko prav tako ponoči tovore sprejema.«

Svetle luči parnika 'Umgeni' so razsvetljevale tudi krmo njegovega pobratima — in Lynne je usmeril svoj čoln proti bregu. Izbral je pot, ki je bila vsa v senci velikega parnika.

»Za prazno ladjo se mi zdi preveč pogreznjena v vodo,« je dejal nadzorniku — in detektiv mu je moral pritrdati.

»Odplula bo s tovorum v Newcastle, ker jo bodo dali v popravilo,« je pripomnil. »Vsaj tako so mi povedali.«

Ladij ni bilo lahko zamenjati, zakaj vsaka je imela več metrov velik napis. Ko so zavili v senco parnika 'Umgeni', je Lynne pogledal kvlistu. Peljali so se pod krmo in tam je ugotovil nekaj, kar ga je na vso moč zanimalo.

»Kar poglejte tja,« je tiho dejal, kažoč s prstom v določeno smer. »Črke vel' so na krmi odsiranili. Ali vidite?«

»Zakaj le?«

»Imeni menjajavo — to je vsa čarovnija!« je odrezano menil Clifford Lynne. »Čez dve uri bo 'Umveli' odplula z listinami parnika 'Umgeni' po Temzi navzdol in jutri jo bo prekrščena 'Umgeni' odkurila proti Newcastle.«

Med vožnjo posled niso več črhnil besedice. Črno pleskani motorni čoln je bil v trdi temi za prostoko neviden. Kljub temu jih je zdajci pozval vreščec glas, ko so pluli pod spuščeno vrvasto lestvico.

»Kakšen čoln pa je tu?«

»Mimo se peljemo!« je osorno odgovoril Lynne.

Podržal je nočni daljnogled na oko in si natanko ogledal parnik. Zdajci je uzrl na sprednji palubi še drugo stražo. In kar je bilo še važnejše — na poveljskem mostiču je opazil tri sence človeških postav. Iz velikega dimnika se je valil dim.

»Za prazno ladjo malo preveč straž,« je rekel Lynne. Kar čakal je, da ga bo straža na sprednji palubi pozvala; toda zdelo se je, da mož ni tako čuječen kakor njegov tovariš, Clifford je videl, kako se je mornar obrnil in zavil počasi proti stopnicam, držečim na odpr-

to valovno palubo. Obrnil je motorni čoln tako, da se je skrnil pod stožino parnika.

Tam je vrgel z gumijem preoblečeni kavelj proti verigi za sidro in pridržal svoj čoln. Že v prihodnjem trenutku se je pognal iz čolna in se po verigi vzpel do roba stožine. Prijel se je za ograjo in previdno oprezoval po sprednji palubi. Zdajci je zaslišal oddaljen glas, kličeč neko ime. Straža s sprednje palube je odšla in izgini-la njegovemu pogledu. Pri priči je Clifford sporočil novice svojim za veznikom v čolnu. Prvi za njim se je vzpel Willing, potlej pa še Joe Bray, ki se je odlikoval s prav posebno spretnostjo. Oba sta se previdno plazila za Lynnom.

Ko je vodnik motornega čolna opazil, da so vsi trije srečno izgini-li na palubo, je odrinil čoln, kakor je bilo dogovorjeno, in izgini-l v temo.

»Stopimo dol na valovno palubo,« je zašepetal Lynne.

Sam je hitel naprej ter zavil po stopnicah navzdol, vendar ves čas pripravljen, da ga bo kdo pozval.

Toda tudi valovna paluba je bila popolnoma prazna. Z nekega odprtega hodnika je slišal igranje orglic, medtem ko se je od zgoraj slišalo udarjanje težkega kladiva po železu. Bržčas so neke zapirali še kakšno lino. Ozek zvezni hodnik je držal na glavno palubo.

Ako se bo našim trem možem posrečilo priti na glavno palubo, ne da bi jih kdor koli opazil, zlasti tisti možje na poveljskem mostiču ne, jim pač ne bo težko najti zase primerno skrivališče na tem velikem parniku...

Plazili so se v senci opernice. Clifford je kobacal po vseh stitih. Joe in Willing sta mu sledila — in res so brez nesreče prišli do zveznega hodnika. Tam so iztaknili primeren prostorček za skrivališče.

Tik pod mostičem in natanko dve palubi niže je bila velika kabina. Po praskah in obledeli barvi se je dalo presoditi, da so tu nekoč spravljali občutljivejše tovore. Dve brleči stenski svetilki sta pričali, da je ta prostor zdaj urejen za potniško kabino. Notri so stale miza in trije stoli; v kotu je ležal velik zaboj z napisom neke znane londonske knjigarne. Po tleh je bila pogrnjena popolnoma nova preproga. Moral so jo položiti šele pred kratkim časom, zakaj gube, kjer se je bila med nošnjo prepognila, se še niso ulegle.

Čeprav je bil prostor vgrajen skoraj čez vso širino ladje, ni bil več ko tri metre globok. Na zadnji železni steni je bilo dvoje vrat. Prva so bila zaklenjena z žabico in še zapahnjena povrh, druga pa samo priprta. Clifford je odbitnil vrata, stopil v novi prostor in ga pregledal ob svitu svoje slepice.

Tam je bila zgolj tesna kabina brez oken. Prostor so zračili, kakor je opazil, z ventilatorjem, ki je bil vdelan na stropu. Zrak je bil čist in prijeten. V kotu je stala medenast postelja, pritrjena z drogovci k stropu. V drugem kotu je bila prha nad vdolbenimi tli. Tudi položena železna kopalna kad je stala zraven. Videti je bilo, da so vsi ti predmeti šele malo časa na svojem mestu. Ob desni steni je stala prebogato rezljana in prevelika omara.

Ko je Clifford zalisal neke zunaj na palubi korake, je svojima spremljavalcema pomignil, naj prideta k njemu. Skozi špranjo na vratih je opazil kitajskega mornarja, kako je stopil v sprednjo kabino in se razgledal. Pri priči je spet stopil k vratom in nekaj zaklical. Prišel je še en mornar in menila sta se v takšem narečju, da ga nista ne Lynne ne Joe mogla razumeti.

Videti je bilo, da sta mornarja iz Južne Kitajske. Njun pogovor je moral biti na moč kratkocasen, zakaj večkrat sta ga prekinjala z glasnim krohodom.

Zdajci je eden izmed Kitajcev zagrabil vrata notranje kabine in jih na Cliffordovo hudo jezo zaloputnil, še preden so se naši trije junaki prav zavedeli, kaj se prav za prav godi. Clifford je natanko slišal, kako je zapah padel v svoje ležišče. Trenutek za tem so se s treskom zaprla tudi zunanja vrata. Clifford, Joe in Willing so bili ujeti!

33. POGLAVJE

Tisti dan je bil za Stephena Nartha nesrečen dan. Čeprav je njegova sebičnost na moč pomirila njegovo vest, mu je bilo vendar hudo neprijetno pri duši, ker je nedolžno dekletko tako podlo oropal prostosti. Venomer mu je moral Fing-Su ponavljati, da se ji ne bo nič hudega zgodilo. Toda njegov razum je vendar vsa ta opravičila zavračal kakor pulha slepila.

Da bi pa bila mera polna, je izvedel, da Joe Bray se zmerom živi. Ta novica ga je zadela ko strela z jasnega neba — in zlati zakladi, ki so se mu zdeli že v dosegi roke, so se izpremenili v prazno peno.

Joe Bray živi!

Duhovito šalo je skuhal ta starec na račun svojega dediča. Prav zares! Izhod, ki ga je videl iz svojih poslovnih težav, je bil spet pregrajen. Njegova edina nada je ostal samo še Fing-Su.

Stephen Narth je bil preveč prebrisan, da bi verjel vsem obljubam tega Kitajca. In vendar je šlo za pedeset tisočakov... Ali je imel mar Kitajec s svojimi fantastičnimi načrti namen, da ta denar izgubi?... In drugače bi se ne moglo zgoditi, ako bi Stephen Narth pretargal stike z njim. In zanj — za Stephena Nartha — bi pomenilo to... polom! No — in naposled, kaj je že polom, če ne nesrečen slučaj, ki utegne zadeti še marsikatero boljšega in uglednejšega, kakor je on sam! Če objavi polom — se bo Kitajec počiviljal na posojeni denar!

To je bila edina tolažilna misel, ki ga je to popoldne obšla. Sprejem v društvo 'Radostnih rok' mu je šel tako do živega, da je bil ves bolan. Bil je besen nase, da se je dal temu ničvrednemu rumenokocmu tako daleč zapeljati, da bo moral odslej biti z njim na isti nraštveni ravni.

Bil je že član dveh tajnih organizacij in odondod je že dovolj poznal sprejemne ceremonije. Nocojšnji večer bo zanj utrudljiv in časa se mu je že vnaprej zdelo škoda. Izlet na jug Londona bi že podnevi ne bil prijetna stvar, kaj šele popolno! Zavešč, da bo moral prebiti tam dve dolgi uri v družbi kitajskih kulijev, ga je dražila do blaznosti.

Spedwell je obdedoval z njim v hotelu in mu skušal popjasniti podrobnosti bližajoče se slovesnosti. Ta mož suhega obraza in nestanovitnih, predirljivih oči je imel imeniten dar govora. In vendar se mu ni posrečilo, da bi pomiril Stephena Nartha. Le-ta res ni bil tankovesten, toda tradicija njegovih prednikov, ki so bili čislani in spoštovani meščani, je v usodnih trenutkih zmerom zmagala. In čim več je razmišljal, tem bolj je sovražil dogodke tega dne in bližajoče se noči.

* NAŠE NOVO NAGRADNO TEKMOVANJE *

Gotovo ste se že vprašali, kje se tako dolgo mudil gospod Subito, naš znanec z risbic v Družinskem tedniku. Marsikatero smešno in modro je uganil, potem je pa na lepem izginil s prizorišča, ne da bi se bil poslovil, kakor je v navadi med spodobnimi ljudmi.

Pisali smo mu na Francosko, toda vojna vihra, ki je zajela to deželo, je zabrisala za njim sleherni sled. Pisali smo v Pariz, toda pismo se je vrnilo z rdečim pripiskom na ovoju Inconnu (Nepoznan). Prav tako se nam je zgodilo s pismi, ki smo jih pisali v Marseille, Lyon, Bordeaux.

Vse kaže, da je moral gospod Subito pobrati šila in kopita in zbežati. Ne vemo, kam se je zatekel, kaj počenja in kakšne stvari mu roje po glavi. Prepričani smo pa, da še živi in da se bo oglasil, kakor hitro bo mir zavladal v Evropi.

Da vam ne bo preveč dolgčas, se nam je posrečilo pridobiti za risbice na tej strani dva simpatična tipa iz življenja pri nas. Morda vam bosta krajšala čas s še bolj zanimivimi, aktualnimi in duhovitimi domisleki kakor gospod Subito.

V zadregi smo le, kako naj ju krstimo. Da bo njuno ime kar najbolj prijetno, zabavno in njima primerno, smo se odločili, da pokličemo pri izbiri imen na pomoč naše bratce. Vsakdo izmed vas — najsi bo naročnik ali ne — ima pravico do sodelovanja pri tem najnovejšem nagradnem tekmovanju Družinskega tednika. Imeni naj bosta kratki, smiselni, šaljni in predstavotvorni, t. j. po možnosti naj dobro ilustrirata zunanost in — rekli bi — značaj in osebnost naših novih znancev.

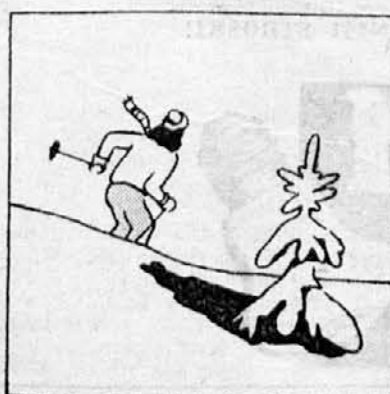
Odgovore bomo sprejemali do včeraj 15. februarja. Potem bo posebno

razsodišče, sestavljeno iz članov uredništva Družinskega tednika, izbralo tri najboljše pare imen in podelilo nagrade, ki bodo znašale v gotovini:

- 1. nagrada: din 200.—
- 2. nagrada: din 100.—
- 3. nagrada: din 50.—

Svetovali vam bi, da se ne odločite takoj, temveč počakate nekaj tednov, da boste dobro spoznali osebnost naših dveh junakov. Potem vzemite dopisnico ali pismo in nam napišite imeni, ki ste ju zanj izbrali. Naslov napišite takole: Uredništvo 'Družinskega tednika', Imenski natečaj, Ljubljana, poštni predal 345.

Izmed nagrajenih odgovorov si bo uredništvo Družinskega tednika izbralo za naša junaka tisto kombinacijo imen, ki se ho razsodišču zdeli najbolj posrečena.

ŠPORTNI TEDNIK

Šport na ledu ima besedo

Zimska sezona je v polnem razmahu. Snega je na metre in zato se smučarjem ni treba bati, da bi bili letos prikrajšani. V nedeljo je nenadno nastopila odjuga, ki je za čudo pritisnila od zgoraj in naglo zajela tudi dolinske predele. Upajmo, da bo spet pritisnil mraz in da bo še obilo snežnega blagoslova.

Pretekli teden smo imeli v Ljubljani prav pester spored. Višek je bil v petek zvečer, ko so Ljubljančani imeli priložnost občudovati najpopolnejšega drsalca vseh časov, svetovnega prvaka Karla Schäferja. Simpatični Dunajčan, ki si je ni manj ko devetkrat priboril plemeniti naslov svetovnega prvaka, dvakrat pa olimpijskega, je na mah osvojil srca vseh gledalcev. Njegova umetnost je popolna, njegovo izvajanje visoka pesem drsalnega športa. Najtežje prvine je obvladal tako lahko, da je nehote zbuja vtisk, da to ne more biti nič težkega. In v tem je ravno znak pravega mojstra in umetnika.

Tudi druga gostja, Celovčanka Gillardova, ki je prav tako v profesionalnem taboru, je izredno ugajala. Njen spored se kajpak ne da primerjati s Schäferjevimi, ker je bolj revijski, zato pa bolj preračunan na učinek pri gledalcih.

Spored so izpolnili domači drsalci in priznati moramo, da jih doslej še nismo videli v tako blesteči formi. Z eno besedo, bil je prekrasen, nepozaben večer, ki je zadovoljil rekordno število gledalcev — bilo jih je blizu 2500 — in tudi prirediteljevo blagajno. (Podrobneje in obširneje poročamo o tej prireditvi na drugem mestu. Op. ur.)

V drsalnem športu so v soboto in nedeljo oddajali naslove najboljših drsalcev v Jugoslaviji. Prireditelj, ki je bila v Zagrebu, je pokazala vsestransko velik napredek. Zal se državnega prvenstva niso udeležili slovenski juniorji in so tako vsi naslovi ostali v Zagrebu. Treba je pa ugotoviti, da je zagrebški drsalni naraščaj prav dober in da prvaki niso postali nevredni. Pri seniorjih je bilo narobe. Tu so si Slovenci med seboj razdelili naslove, ne da bi imeli konkurenco. Seniorjski državni prvak je vnovič premočno postal Tuma (Ilirija) z znatnim naskokom pred svojima klubiškima tovarišema Bibrom in Betetom.

Tuma je bil odličen in je daleč prekosil to, kar je pokazal v Ljubljani na dveh večernih produkcijah. Pri seniorkah Palmetova ni imela konkurence. Med vrstnicami stoji osamljena in spričo sedanje stopnje njenega znanja bo še dolgo nosila naslov državne prakinje. Tudi v tekmovalju parov se je zgodilo vse po pričakovanju. Zmagala je dvojica Palmetova-Biber, vendar sta Sernčeva-dr. Schwab le malo zaostajala. Juniorjski prvaki so, kakor že rečeno, sami Zagrebčani. Prvak juniorjev je Gros pred Skrtičem, prvačinja juniorok pa Gomboševa pred Gruberjevo. Na prireditvi sta nastopila tudi Schäfer in Gillardova.

V hokejskem športu je pomembno gostovanje jugoslovanske državne reprezentance v Bukarešti. Našo državo je zastopalo moštvo Ilirije, nasprotniki so pa bile reprezentance Rumunije, Slovaške in Bukarešte. Jugoslavija je z Rumunijo igrala neodločeno, ostali dve tekmici je pa izgubila. Klub porazoma je moštvo pokazalo odlično igranje in le pomanjkanje rutine je pripisati, da Jugoslavija ni zasedla prvega mesta. Vsem svojim nasprotnikom je bila vsaj enakovredna in le v nemem so jo prekašali — v sreči. Ta pa ima pri izenačenih nasprotnikih važno vlogo, in ker je ni imela, je Jugoslavija zasedla le tretje mesto.

Zmagala je Slovaška, ki je vse svoje nasprotnike premagala. Druga je bila reprezentanca Bukarešte, tretja Jugoslavija zaradi boljše razlike golov (3:8-1:5) pred Rumunijo. Rezultati mednarodnega turnirja, ki je trajal tri dni, so bili: Jugoslavija: Rumunija 0:0. Slovaška: Bukarešta 2:0. Bukarešta: Jugoslavija 4:2. Slovaška: Rumunija 3:0. Slovaška: Jugoslavija 4:1. Bukarešta: Rumunija 2:1.

Na povratku iz Bukarešte je Ilirija nastopila v Palicu proti ondnotnemu klubu in zmagala s 3:2.

Hokejski prvak banovine Hrvatske je postal Varaždinski SD, ki je v odločilni tekmi premagal zagrebški ZKD s 3:2. Zaradi teh tekem je v hrvatskem hokeju nastal spor. Karlovcani so se čutili prikrajšane, ker so njihovo moštvo KSU brez igre izločili od tekmovaljanja. Zaradi tega so prekinili vse stike z zagrebško drsalno zvezo.

V nedeljo je Ljubljanska zimskošportna podzveza priredila v Mostcu skakalne tekme, na katerih so z malimi izjemami nastopili najboljši jugoslovanski skakalci. Prireditelj je bila dobro obiskana in je zadovoljila tudi v športnem pogledu. Padcev je bilo le malo. Pri seniorjih sta borbo odločila favorita Karel Klančnik in Pribošek. Sodniki so imeli težko stališče in so slednjic prisodili prvo mesto Klančniku, ki je zmagal z minimalno razliko treh desetink točke. Najdaljši skok v konkurenci je izvedel Pribošek s 25 m, zunaj konkurence pa tudi on s 27 m. Pri juniorjih je upravičeno zmagal Bert Brun z Jesenic.

Smučarske prireditve so bile tudi na Golovcu, kjer je Korotan priredil klubsko prvenstvo v alpski kombinaciji. Klubski prvak je postal Jože Kumar. Na Ljubniku so na tekmah ZFO sodelovali najboljši jeseniški specialisti v alpski kombinaciji. Prepričevalno je zmagal Lojze Zvan pred Pračkom in Bertonclem. Smučarske tekme so bile tudi v Mariboru, Planici in drugod.

Hrvatski in srbski nogometaši prav nič ne mislijo na počitek. Čeprav so igrišča pokrita s snegom in zamrzla, igrajo nepretrano. V nedeljo je Gra-

danski v Zagrebu premagal BSK s 4:2. v Beogradu je Jugoslavija premagala Concordijo 1:0. v Splitu Haiduk Saška 5:1. v Osijeku pa Bata osj-sko Slavijo 8:4.

Na smučarskem prvenstvu Ostmarke v Innsbrucku so zaradi izbirnih tekem za Cortino nastopili najboljši nemški smučarji. V teku na 16 km je premočno zmagal svetovni prvak Berauer v času 57:18 pred Gstreincom (59:45) in Demetzom (1:00:04).

RADIO LJUBLJANA OD 23. DO 29. JANUARJA 1941.

ČETRTEK, 23. JANUARJA.

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošč 14.00: Poročila, objave 17.30: Radijski orkester 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Fantje na vasi 20.45: Večer slovenskih skladateljev (Radijski orkester) 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

PETEK, 24. JANUARJA.

7.00: Jutrnji podrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Solska ura: Z gluhošenimi po Sloveniji 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila, objave 14.10: Tujkoprometna poročila 17.30: Radijski orkester 18.10: Zenska ura: Narodna in državna zavednost žene (gđe. Krista Hafner) 18.30: Plošče 18.40: Francosčina (dr. Stanko Lebč) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Planinec ljubi živati (Pavel Kuvaver) 20.00: Zbor »Grafika« 20.20: Simfonični koncert iz Beograda 21.40: Plošče 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

SOBOTA, 25. JANUARJA.

7.00: Jutrnji podrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče v venčku tako naj pojo, da zadovoljno bo vsako uho 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče v venčku tako naj pojo, da zadovoljno bo vsako uho 14.00: Poročila, objave 17.00: Otroška ura: Strček Matiček kramlja in prepeva 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 20.00: Znanjopolitični pregled (dr. Al. Kuhar) 20.30: Pisan večer 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Z veseljem teden zdaj končamo. Konec ob 23. uri.

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 44-90

Posteljno perje
„Luna“, Maribor,

Pri kašlju
REMEDIA
Guajacol
SIRUP
v tem originalnem zavitku
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Lekarna BAHOVEC, Ljubljana
Reg. s. br. 22366-18. IX. 1940

TUNGSRAM
Krypton

NEDELJA, 26. JANUARJA.

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Trio Malčiček 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45: Verski govor (dr. Ignacij Lenček) 10.00: Plošče 10.30: Prenos izseljenjske akademije iz uniwerske dvorane 12.30: Objave, poročila 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 17.00: Kmet, ura: V novo čebelarstvo leto (Jože Okorn) 17.30: Pevski zbor »Slavec« 18.15: Sramel »Stirje fantje« 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Slovenska ura 20.30: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 27. JANUARJA.

7.00: Jutrnji podrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila, objave 17.30: Plošče 18.10: Duševno zdravstvo (dr. Anton Brecej) 18.30: Plošče 18.40: Slavnipotvalci in njihova odkritja (prof. Ciril Slehinger) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 19.50: Hudomušnosti (Fr. Lipuh) 20.00: Gerbičev večer Sodelujejo radijski komorni zbor in radijski orkester 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20 uri.

TOREK, 28. JANUARJA.

7.00: Jutrnji podrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila, objave 14.15: Solska ura 17.30: Mlada grla, vesela srca. Poje dekl. zbor »Vigred«, igra radijski orkester, dirig. D. M. Šijanec 18.40: Notranje-politično življenje Rusije pod velikimi knezi (Fr. Terseglav) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 19.50: Gospodarski pregled (Drago Potočnik) 20.00: Dr. Fr. Detela: Dobrodelnost, veseliga (člani radijske igr. družine) 21.15: Samospevi g. Stefanije Vuk-Frankovske, pri klavirju prof. M. Lipovšek 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20 uri.

SREDA, 29. JANUARJA.

7.00: Jutrnji podrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Sramel »Ljubljana« 14.00: Poročila, objave 17.30: Plošče 18.00: Mladinska ura 18.40: Katoliška obnova v XVI. in XVII. stol. (prof. S. Lenarčič) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 20.00: Gorenjski trio, vmes poje Janez Ahačič 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20 uri.

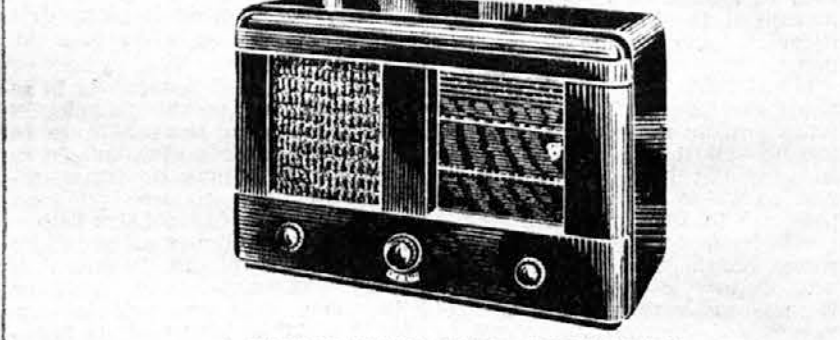
Obleke, perilo, vetrni suknjiči, čežni plašči, trendiči in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

FR. P. ZAJEC
IZPRAVAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6 pri frančiškanskem mostu
vsakovrstna očala, oči, optometri, optometri, barometri, optometri, itd. Velika izbira ur, zlatnih in srebrnih. Samo kvaliteta optika. Čenik brezplačno

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.
Za sodoben dom si izbere

ORION RADIO 150
4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK
RADIO d. z o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

ŠIVALNI STROJI
najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah
NOVA TRGOVINA
TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA ŠTEV. 36
nasproti Gospodarske zveze

POSOJILA
državnim, banovinskim, mestnim uradnikom in zvančnikom, železničarjem, orožnikom, finančarjem, upokojencem itd. daje stari renomirani denarni zavod. Pojasnila daje zastopnik MIHAEL KREČ, LJUBLJANA Tyrševa 35

MALI OGLASI
NEKADILEC POSTANETE v treh dneh z našim zanesljivim in popolnoma neškodljivim sredstvom »Nikotinol« — Velika steklenica din 70.—, mala din 60.— Pošilja po povzetju »Jugopatente«, Ljubljana, Dvorčakova 8. Iščemo zastopnike.

ULTRAVIOLETNI ŽARKI so vir zdravja in lepote. Sončite se doma z našo patentirano ultravioletno obsevalko »ORIGINAL RUB«, ki vam nudi zdravje in lepo rjavo polt. Zahtevajte brezplačno prozektke. »Jugopatente«, Ljubljana, Dvorčakova 8. — Iščemo preprodajalce.

REVMATIZEM, iščija, nevralgija, ramačenost uspešno zdravite z našim masiranim aparatom »Vibrator« izločen tudi na nego lepote. »Jugopatente«, Ljubljana, Dvorčakova 8. — Iščemo zastopnike.

POSOJILA dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo po 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani Zadruga »Moj dom«, Ljubljana, Dvorčakova 8 — Iščemo poverjenike

CVETLIČNI MED in la medicno dobite najceneje v Medarni, Ljubljana, Zidovska ul. 6.

KUPIJEM KROJASKE in volnene odpadke po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Ljubljana, Florjanska 37.

„REALITETA“
zavod za kupoprodajo nepremičnin je samo v Ljubljani
Prečernova ul. 54/I. Tel. 44-20

KUPIJEM krojaške pletilne volnene odrezke, cunje, julo, vreče in razne druge odpadke.
F. M. KOVACIČ
Tyrševa cesta 35
Bivše strojne tovarne

VOJNO ŠKODO in druge drž. papirje kupujemo proti takojšnji gotovini. Tudi posamezne komade
RUDOLF ZORE
Ljubljana - Gledališka ulica 12

IZDELUJEMO GUMBE
Pobiramo spuščene pentlje na nogavicah
GALANTERIJA VERDAJ
Ljubljana, Igriška ul. 14

KAUČE, otomane, peresnice, žimnice, mreže, blago za žimnice in pohištvo ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršujemo po najnižjih cenah
tapetništvo F. SAJOVIČ
Ljubljana, Star trg 6.

Jugo Patent
za vse življenje. Prozorno držalo, izredno velik rezervoar črnila. 14 karatno zlato pero. Najlepše darilo za vse prilike. »Jugopatente«, Ljubljana, Dvorčakova 8 — Zahtevajte cenik. Spojimo zastopnike.

OKAMA MAZILO
Iz zdravilnih zelišč. Čudovit oster pri raznih opeklinah, ožuljenih volku, turkih in vnetih tidi za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščajih in bradavih na temenu, za ravnopolne brade bradavice.
Dobli se v lekarnah in drogerijah.